

Bibliografia

Botànica

CUATRECASES, JOSEP.—*Plantae Isernianaes, I.*—Anales de la Universidad de Madrid (Ciencias), t. IV, fasc. II, juny del 1935, pàgs. 206-265.

El botànic Joan Isern i Batlló morí a Madrid quan feia exactament un mes que s'hi trobava de retorn del viatge de la Comissió Científica del Pacífic (1862-1865) per terres d'Amèrica. D'aquest viatge deixà, guardades inèdites al Jardí Botànic de Madrid fins ara, 8,000 plects de plantes, l'estudi de les quals començà a emprendre'l el Prof. Cuatrecases al Jardí Botànic de Berlín, i ara ha començat a publicar-lo. Aquest primer treball és dedicat a les espècies recollides a l'Equador, Bolívia i Perú, corresponents a les famílies de les Compostes, *Gesneriàcies*, *Gramínies*, *Cariofil·làcies*, *Berberidàcies*, *Plantaginàcies* i algunes més. D'elles es descriuen com a noves 26 espècies, 18 varietats, 6 formes i 7 combinacions. Il·lustren el fascicle 24 acurats dibuixos. L'autor també exposa, en començar, l'itinerari seguit per Isern i en una nota aclareix la data de la seva naixença. Isern, que era un recollector extraordinari, no tenia com a sistemàtic la mateixa talla, la qual cosa feia convenient que de l'estudi dels materials que ell aplegà se n'encaregués un botànic de la vàlua del Dr. Cuatrecases, especialitzat en l'estudi de la flora tropical.

Certament que no es tracta de plantes del nostre país, però hem de constatar amb gust la seva publicació, puix que salva l'obra —perduda en aparença— d'un naturalista català, que herboritzant per les nostres muntanyes s'havia conquistat la simpatia dels botànics d'ací i d'alguns estrangers que el tractaren, com Bentham, Gay, Weeb, Bubani i Lange.—M. DE GARGANTA.

MATHEU, JACQUES, i WERNER, R. G.—*Lichénographie Catalane des laves d'Olot (Espagne). Comparaison avec la Flore calcaire du massif voisin de Puïgsacalm.*—Revue bryologique et lichénologique, volum VIII (1935), pàgs. 192-212.

Estudi acurat de la flora líquènica *saxicola* de la regió volcànica d'Olot. Comprèn cinquanta-cinc espècies, varietats i formes —la major part *silicícolas*—, de les quals moltes són noves per a Catalunya i ho són per a la ciència: *Squamaria cartilaginea* D. C. var. *albescens* Mah et R. G. Werner, *Aspicilia Maheui* B. de Lesdain, *A. hispana* B. de Lesdain, *Parmelia quarcina* Wain. fo. *isidifrugifera* Mah. et R. G. Werner, *Lecanora atrofusca* B. de Lesdain var. *coalescens* Mah. et R. G. Werner, *L. viridans* Mah. et R. G. Werner, *Buellia aethalea* Th. Fr. var. *iricolor* Mah. et R. G. Werner. Per comparació geobotànica s'estudia tot seguit la flora *calcicola* de Puïgsacalm, amb vint-i-nou espècies, varietats i formes; entre elles una de nova: *Rhizocarpon geographicum* D. C. var. *albohyphothallina* Mah. et Werner.—M. DE GARGANTA.

LINDBERG, H.—*Itinera Mediterranea ein Beitrag zur Kenntnis der West-mediterranen flora auf grund eines materials von Gefäßpflanzen gesammelt in Tunisien und Sizilien im Jahre 1924 und in Spanien und Marokko im Jahre 1926.*

Resultats de les exploracions realitzades per la zona occidental mediterrània i descripció de qualques espècies i varietats noves per a la Península.—B.

MURBECK, SV.—*Monographie der gattung Verbascum.*

Extens treball de més de 600 planes amb 31 làmines on es fa un acurat estudi crític de cada una de les espècies que es coneixen i es descriuen qualques formes noves d'Espanya, com el *V. Charidemi* Murb., del Cap de Gata.—B.

Geologia

JEANNET, A.—*Sur deux Echinides irréguliers du Crétacé inférieure d'Ibiza (Balears).*—Proceedings-Koninkliche Akademie van wetenschappen te Amsterdam, vol. XXXVIII, núm. 2, pàgs. 129-217, 1935.

Descriu dues noves espècies del cretàcic eivissenc: *Palhemaster ibericus* i *Macraster ibizaensis*; excel·lents il·lustracions.—L. SOLÉ SABARÍS.

JEANNET, A.—*Sur quelques Echinides crétacés d'Ibiza (Balears).*—Eclogae géol. Helvét., vol. XXVII, núm. 2, pàg. 38, 1934.

Nota paleontològica breu en la qual dóna compte de la troballa de formes noves que descriu un any més tard en el treball aquí mateix comentat.—L. SOLÉ SABARÍS.

Memòria de l'Ateneu de Tortosa, 1936.

En aquesta memòria anual figura una recensió de les activitats (conferències, excursions, etc.) desplegades per la Institució Catalana d'Història Natural durant la seva estada a Tortosa amb motiu de la VII^a reunió extraordinària celebrada el 1935.—L. SOLÉ SABARÍS.

BORRÀS QUADRAS, A.—*L'aspecte fisiogràfic i humà de la comarca d'Igualada. Conferència professada al Centre de Lectura el 13 d'abril del 1934.*—Revista del Centre de Lectura de Reus, any XV, número 249, pàgs. 96-106, Reus, 1934.

Conté algunes dades i observacions sobre els terrenys geològics de la contrada igualadina, a les quals segueix, com assenyala el títol, un estudi antropològic.—L. SOLÉ SABARÍS.

Conferències professades al Centre de Lectura l'any 1934.—Revista del Centre de Lectura de Reus, any XV, núm. 249, pàgs. 109-123, Reus, 1934.

Resum extens de les distintes conferències professades en el benemèrit Centre de Lectura reussenc durant el curs 1934-1935. Són de remarcar per llur caire naturalista les de Miquel Crusafont sobre el paisatge i els fenòmens geològics, de Lluís Solé sobre l'evolució dels rius catalans, i les d'A. Borràs i J. R. Bataller.—L. SOLÉ SABARÍS.

BATALLER, J. R.—*Els treballs geològics a les comarques tarragonines en els darrers anys.*—Conferència professada al Centre de Lectura el 23 de març del 1934. Revista del Centre de Lectura de Reus, any XV, núm. 249, pàgs. 86-95, Reus, 1934.

Recensió de la conferència en la qual féu l'història dels estudis realitzats últimament a les terres tarragonines. Segueix un comentari concís, però documentat, sobre les novetats geològiques registrades en els 5 fulls del mapa geològic 1:50,000 apareguts del 1930 ençà, obra en gran part deguda al conferenciant, la qual constitueix un dels treballs més reeixits dels que, en aquest tipus, porta publicats l'Institut Geològic d'Espanya. Conté encara algunes observacions sobre el full 523 en via de publicació, el qual comprèn el delta de l'Ebre.—L. SOLÉ SABARÍS.

LLOPIS LLADÓ, N.—*Avenç de la Pinassa (La Barata).*—Butll. del Club Muntanyenc Barcelonès, tercera sèrie, núm. 23, setembre-octubre, Barcelona, 1934.

En aquest treball continua Noel Llopis l'estudi Monogràfic de les cavitats subterrànies no registrades per geòlegs anteriors. La part descriptiva va seguida de les observacions estratigràfiques indispensables per a intentar explicar l'origen d'aquest avenç. Com de costum, documenten el treball observacions bio-espelològiques degudes a Francesc Espanyol, i un gràfic amb la secció vertical i pla de l'avenç de la Pinassa.—L. SOLÉ SABARÍS.

FAURA I SANS, M., i PALADELLA, FERRAN.—*Experiències sobre l'avançament del delta del Llobregat.*—Arxius de l'Escola Superior d'Agricultura, pàgs. 150-157, Barcelona, 1935.

Les primeres medicions sobre l'avenç del delta del Llobregat foren fetes el 1920 pel propi Dr. Faura i Salvador Vilaseca, els quals arribaren a resultats semblants als assolits per altres autors prenent com a punts de referència edificis antics construïts arran de la platja. Ara amb aquestes noves medicions s'obté per a un espai de noranta anys una mitjana de 1.98 metres d'avenç anual. Ultra aquest resultat immediat i interessant, s'ha fixat una xarxa de vèrtexs topogràfics amb l'objecte de poder precisar les oscil·lacions de la línia de costa. Fóra de

desitjar que observacions tan estimables fossin fetes en les altres formacions deltaïques de la nostra costa, d'evolució encara poc investigada.—L. SOLÉ SABARÍS.

LLOPIS LLADÓ, N.—*Fenómenos de corrimiento en la comarca de la Garrotxa (Gerona)*.—Bol. de la Soc. Esp. de Hist. Nat., vol. XXXIII, pàgs. 407-414, Madrid, 1933.

Dedueix, amb anterioritat al treball d'Ashauer (1934), l'existència d'escates de corriment situades entre els cavalcaments del Berguedà i les escates empordaneses. Complementen el treball una bona il·lustració gràfica i anotacions estratigràfiques i paleontològiques.—L. SOLÉ SABARÍS.

LLOPIS LLADÓ, N.—*Cova de Mura*.—Butll. del Club Muntanyenc Barcelonès, tercera sèrie, núm. 21, maig-juny, Barcelona, 1934.

Amb aquest estudi monogràfic de la Cova de Mura (Sant Llorenç del Munt) inicia Llopis Lladó la investigació de les coves i dels avencs desconeguts o imperfectament explorats. Comença per situar geogràficament i geològica la cova, i ressegueix tot seguit els petits detalls morfològics que li permeten aclarir el procés evolutiu de la cavitat. Els gràfics, les dades bio-espeleològiques i prehistòriques arrodoneixen aquest estudi.—L. SOLÉ SABARÍS.

LLOPIS LLADÓ, N.—*Avenc del Caietà*.—Butll. del Club Muntanyenc Barcelonès, tercera sèrie, núm. 26, juliol-agost, Barcelona, 1935.

Prossegueix l'autor, amb aquesta nota, l'estudi espeleològic dels massissos càrstics catalans, descrivint les característiques i la gènesi d'aquest avenc poc conegut del massís de Garraf. Il·lustren el treball algunes dades bio-espeleològiques.—L. SOLÉ SABARÍS.

LLOPIS LLADÓ, N.—*Coves de l'Orri*.—Separata del Butll. del Club Muntanyenc Barcelonès.

Estudi d'algunes coves desconegudes excavades en les calcàries nummulítiques de la Garrotxa. Segueix el pla expositiu de treballs anteriors.—L. SOLÉ SABARÍS.

SEMIR, R. DE.—*Bòfia de Sant Jaume*.—Butll. del Club Muntanyenc Barcelonès, tercera sèrie, núm. 22, Barcelona, 1934.

Descripció i estudi geològic d'una bòfia situada en les calcàries intercalades entre els bancs de pudingues supra-nummulítiques del Berguedà. Completen l'estudi diverses observacions paleontològiques i bio-espeleològiques.—L. SOLÉ SABARÍS.

LLOPIS LLADÓ, N.—*La Geologia de la Costa Brava*.—Butll. del Centre Exc. Minerva, maig-juny, núm. 139, Barcelona, 1934.

Nota breu de divulgació i síntesi, en la qual, al costat d'un esbós geològic d'aquest bell indret de la costa, s'estudien sucintament la morfologia, estratigrafia i tectònica de les distintes unitats estructurals de les serralades litoralenques.—L. SOLÉ SABARÍS.

LLOPIS LLADÓ, N.—*Avenc del Daví (Sant Llorenç del Munt)*.—Butll. del Club Muntanyenc Barcelonès, tercera sèrie, núm. 25, gener-febrer, Barcelona, 1935.

Les pudingues calcàries de la muntanya de Sant Llorenç del Munt ofereixen bons exemples de drenatge intern i d'evolució cap al carst. Ara Llopis estudia aquest pseudo-avenc no descrit en publicacions anteriors, el qual atribueix a l'eixamplament d'una diaclasa interior per dissolució. Conté també algunes notes bio-espeleològiques.—L. SOLÉ SABARÍS.

COMTE PIERRE.—*Le Dévonien inférieur du León (Espagne)*.—Comptes rendus de l'Académie des Sciences, vol. 202, pàgs. 337 i 771.

Estudi estratigràfic del devoní inferior on estableix els nivells dels gresos de San Pedro, pissarres de La Vid i calcaris de Santa Lucia, donant compte de les faunes gedinianes recollides que aclareixen, completen o confirmen els estudis portats a terme per Verneuil, Barrois i Laverdière.—J. R. B.

BOURCART, J.—*Le Quaternaire marin dans le golfe de Cadix*.—Comptes rendus de l'Académie des Sciences, vol. 201, núm. 27.

L'autor constata que el litoral chellià del Marroc es continua al llarg del costat nord del golf de Càdiç, encara que es quasi tot submarí i la línia de costa actual sembla recular.—J. R. B.